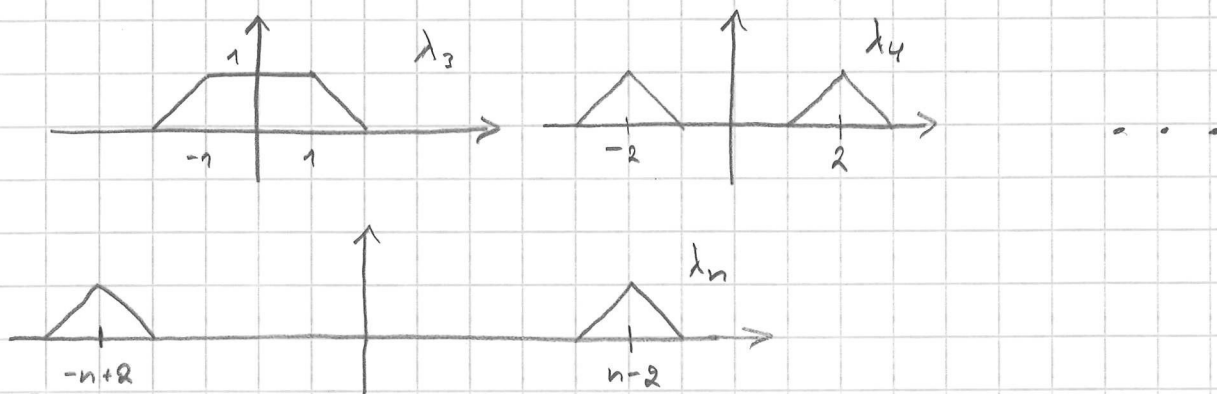

Homotopia ja vektorikimput

Harj. 11, ratkaisuja

1. $\lambda_1 \equiv 0, \lambda_2 \equiv 0$

2. Oletetaan, että yksiksen aritus $(\mathcal{U}_i)$ on konstruoitu ja $\mathcal{U}_i^{-1}(0,1] = U_i \forall i$.
 Valitaan jatkuva funktio $\theta: [0,1] \rightarrow [0,1]$ s.e. $\theta(t) = 0$, kun $t \leq (2 \binom{n+k}{n})^{-1}$ ja $\theta(t) > 0$ muuten.

Määritellään $\lambda'_i = \theta \circ \psi_i: G_n(\mathbb{R}^{n+k}) \rightarrow [0,1] \rightarrow [0,1]$.

väite 1. $\text{supp}(\lambda'_i) \subset U_i$.

tod. $x \notin U_i \Rightarrow \psi_i(x) = 0 \Rightarrow x$ llä $\exists$ ympäristö, jossa $\mathcal{U}_i < (2 \binom{n+k}{n})^{-1}$
 $\Rightarrow$ tässä ympäristössä $\lambda'_i = \theta \circ \psi_i = 0 \Rightarrow x \notin \text{supp}(\lambda'_i)$. $\square$

väite 2. $\sum \lambda'_i > 0$ eli: $\forall x \exists i_0$ s.e. $\lambda'_{i_0}(x) > 0$.

tod. olk. $x \in G_n(\mathbb{R}^{n+k})$ mielivaltainen.

Koska summassa $\sum \psi_i(x)$ yhteenlaskettavia on $\binom{n+k}{n}$ kpl ja $\sum \psi_i(x) = 1$, niin kaikki yhteenlaskettavat eivät voi olla $\leq (2 \binom{n+k}{n})^{-1}$.

Siis $\exists i_0$ s.e. $\psi_{i_0}(x) > (2 \binom{n+k}{n})^{-1}$, jolloin

$$\lambda'_{i_0}(x) = \theta \left(\underbrace{\psi_{i_0}(x)}_{> (2 \binom{n+k}{n})^{-1}} \right) > 0.$$

$\square$

Määritellään lopuksi $\lambda_i(x) = \frac{\lambda'_i(x)}{\sum_k \lambda'_k(x)}$, $\lambda_i: G_n(\mathbb{R}^{n+k}) \rightarrow [0,1]$, $1 \leq i \leq \binom{n+k}{n}$.

Koska $\forall x \exists k$ s.e. $\lambda'_k(x) > 0$ ja $\lambda'_k(x) \geq 0 \forall k$, on nimittäjä aina $\neq 0$, joten λ_i on hyvin määr. jatkuva funktio.

Selvästi $0 \leq \lambda_i(x) \leq 1$.

Lisäksi ~~$\lambda_i(x) = 0 \Rightarrow \lambda_i'(x) = 0$~~ , joten

$$\text{supp}(\lambda_i) \subset \text{supp}(\lambda_i') \subset U_i.$$

Osoitetaan, että perhe $(\text{supp}(\lambda_i))_i$ on lok. äärellinen; selvä, koska peite on äärellinen.

olk. $x \in G_n(\mathbb{R}^{n+k})$. Perhe $(\text{supp}(\varphi_i))$ on lok. äärell. $\Rightarrow$ x:llä on

ymp. V_x s.e. $\{i \in I \mid \text{supp}(\varphi_i) \cap V_x \neq \emptyset\}$ on äärellinen.

Nyt $\{i \in I \mid \text{supp}(\lambda_i) \cap V_x \neq \emptyset\} \subset \uparrow$ (*)-in nojalla,

joten sekin on äärellinen.

Lopuksi

$$\forall x \in \bar{X} : \sum_i \lambda_i(x) = \sum_i \frac{\lambda_i'(x)}{\sum_k \lambda_k'(x)} = \frac{1}{\sum_k \lambda_k'(x)} \cdot \sum_i \lambda_i'(x) = 1. \quad \square$$

3. Määritelmässä (5.5) tulkitaan $G_n(\mathbb{R}^{n+k}) \times \mathbb{R}^{n+k}$ triviaaliksi kimpuksi

$\Sigma_{G_n(\mathbb{R}^{n+k})}^{n+k}$, jolloin γ^n on tämän alikimppu.

Esimerkin 3.13 nojalla kimpulla $\Sigma_{G_n(\mathbb{R}^{n+k})}^{n+k}$ on Riemannin metriikka.

Käytetään nyt Määritelmää 4.9 ja Lauseetta 4.10 (η on tässä $\Sigma_{G_n(\mathbb{R}^{n+k})}^{n+k}$ ja γ on γ^n). Niiden nojalla

$$\Sigma_{G_n(\mathbb{R}^{n+k})}^{n+k} \cong \gamma^n \oplus (\gamma^n)^\perp.$$

$(\gamma^n)^\perp$ on $\mathbb{R}^k$ -kimppu, koska $\dim(\gamma^n)^\perp = \dim(\Sigma_{G_n(\mathbb{R}^{n+k})}^{n+k}) - \dim(\gamma^n) = (n+k) - n = k$,

"säilteen dimensio kimpussa $(\gamma^n)^\perp$ " □

$$4. \quad \begin{array}{ccc} E(\gamma) & \xrightarrow{f} & E(\gamma^n) & & E(\delta) \\ \pi_B \downarrow & & \downarrow \pi & & \downarrow \pi' \\ B & \xrightarrow{\bar{f}} & G_n(\mathbb{R}^{n+k}) & & B \xrightarrow{\bar{f}} G_n(\mathbb{R}^{n+k}) \end{array}$$

$$\bar{f}^* \gamma^n \text{ kokonaisraivaus} = \{ (b_1, e_1) \mid \bar{f}(b_1) = \pi(e_1) \} \subset B \times E(\gamma^n)$$

$$\bar{f}^* \delta \text{ --- " --- } = \{ (b_2, e_2) \mid \bar{f}(b_2) = \pi'(e_2) \} \subset B \times E(\delta)$$

$$\bar{f}^* \gamma^n \oplus \bar{f}^* \delta \text{ kok. av. } E_1 = \{ ((b_1, e_1), (b_2, e_2)) \mid \bar{f}(b_1) = \pi(e_1), \bar{f}(b_2) = \pi'(e_2), b_1 = b_2 \} \\ \subset (B \times E(\gamma^n)) \times (B \times E(\delta))$$

$$\gamma^n \oplus \delta \text{ kok. av. } = \{ (e_1, e_2) \mid \pi(e_1) = \pi'(e_2) \} \subset E(\gamma^n) \times E(\delta)$$

$$\bar{f}^*(\gamma^n \oplus \delta) \text{ kok. av. } E_2 = \{ (b, (e_1, e_2)) \mid \bar{f}(b) = \pi(e_1) = \pi'(e_2) \} \subset B \times E(\gamma^n) \times E(\delta).$$

$$\text{Kuvaus } \varphi: E_2 \rightarrow E_1, (b, (e_1, e_2)) \mapsto ((b, e_1), (b, e_2))$$

on kinnaisomorfismi:

- hyvin määr. bijektio, koska E_1 ja E_2 määr. ehdot oleellisesti samat
- jatkuvuus ok, molempiin suuntiin
- säilyellä isomorfismi (b pysyy samana, $(e_1, e_2) \mapsto (e_1, e_2)$).

□

5. Olk. $\mathcal{U} = (U_i)_{i=1}^n$ normaalin avaruuden $\mathbb{X}$ avoin peite.

Käytetään vihjetä kahdesti, jolloin saadaan avoimet peitteet $(V_i)_{i=1}^n$ ja $(W_i)_{i=1}^n$ s.e.

$$W_i \subset \bar{W}_i \subset V_i \subset \bar{V}_i \subset U_i \quad \forall i=1, \dots, n.$$

Jokaisella $i=1, \dots, n$ on Urysonin lemmän nojalla olemassa jatkuva funktio $f_i: \mathbb{X} \rightarrow [0, 1]$ s.e. $f_i(x) = 1$, kun $x \in \bar{W}_i$ ja $f_i(x) = 0$, kun $x \in \mathbb{X} \setminus V_i$.

Koska (W_i) on peite, niin $\forall x \exists i$ s.e. $f_i(x) > 0$.

Voidaan siis määr. $\lambda_i: \mathbb{X} \rightarrow [0, 1]$

$$\lambda_i(x) = f_i(x) / \sum_{k=1}^n f_k(x).$$

⇒ nimittäjä $\neq 0 \forall x$.

- $\lambda_i(x) \geq 0$, koska $f_i(x) \geq 0 \forall i, x$
- $\lambda_i(x) \leq 1$, koska $f_i(x) \leq \sum_{k=1}^n f_k(x) \forall i, x$
- jatkuvuus ok.
- lokaalisti äärellisyys selvä, koska peite äärellinen
- $\sum \lambda_i = 1$ kuten tehtävässä 2
- $\text{supp}(\lambda_i) \subset U_i$:

Nyt $\{x \in \mathbb{X} \mid \lambda_i(x) \neq 0\} \subset V_i$, joten

$$\text{supp}(\lambda_i) \subset \bar{V}_i \subset U_i.$$

□

↙ Osatetaan Lauseen 5.12 ehto (2).

6. Valitaan ensin B ille avoin peite (U_i) s.e. $\exists U_i$ on triviaali $\forall i$.

Kompaktisuuden nojalla voidaan valita äärellinen osapeite $(U_i)_{i=1}^n$, edelleen siis $\exists U_i$ on triviaali.

Koska kompakti Hausdorffin avaruus B on normaali ([Väisälä, 15.12.]), on tehtävän 5 nojalla olemassa peitteelle $(U_i)_{i=1}^n$ alistettu ykkösen oitus.

Ehto (2) on siis voimassa.

□